

Warszawa, 21.02.2024 r.

Stanowisko ZPP: Mechanizm *trusted partners* i system kwotowy, czyli jak unormować polsko-ukraińską wymianę handlową

- **Związek Przedsiębiorców i Pracodawców opowiada się za racjonalizacją zasad polsko-ukraińskiej wymiany handlowej, co jest kluczowe w kontekście nieuniknionej akcesji Ukrainy do Unii Europejskiej.**
- **Postulujemy wprowadzenie mechanizmu zaufanych partnerów jako formuły umożliwiającej bezpieczny dla krajowej gospodarki tranzyt towarów z Ukrainy oraz systemu kwotowego dla importu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy.**
- **Zdaniem ZPP wszelkie aktywności względem zmian zasad prowadzenia wymiany handlowej z Ukrainą prowadzone powinny być w sposób transparentny i przewidywalny dla biznesu.**

W obliczu trwających protestów rolników i przewoźników, dążąc do zachowania integralności i rozwoju polskiego sektora rolno-spożywczego, przy równoczesnym zwróceniu uwagi na istotność wsparcia Ukrainy, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców sugeruje wprowadzenie kompromisowych rozwiązań, które pomogą przywrócić pozytywne relacje handlowe pomiędzy Polską a Ukrainą. Propozycja ta opiera się na równowadze pomiędzy interesami polskiego sektora rolniczego a potrzebą wsparcia Ukrainy. Jesteśmy przekonani, że istnieje możliwość znalezienia kompromisu, który będzie korzystny dla obu stron.

Mając na uwadze potrzebę zrjonalizowania formuły handlu pomiędzy Polską a Ukrainą, pragniemy zaproponować wprowadzenie mechanizmu *trusted partners* jako formy realizacji tranzytu. Ten innowacyjny system ma na celu podniesienie bezpieczeństwa żywności, zapewnienie przejrzystości oraz efektywności w relacjach handlowych, równocześnie sprzyjając współpracy pomiędzy oboma krajami. Jest to formuła znana światowej gospodarce, ale wciąż niewykorzystywana w polskich realiach.

W myśl proponowanego rozwiązania firmy zainteresowane prowadzeniem tranzytu zboża musiałyby uzyskać status „Zaufanego Partnera” poprzez spełnienie określonych kryteriów. Kryteria te powinny być wynikiem wspólnych rozmów polsko-ukraińskich i obejmować aspekty prawne, finansowe oraz logistyczne. Pełna odpowiedzialność prawna i finansowa za przewożone towary spoczywałaby na barkach firm spełniających określone we wzajemnych ustaleniach wymogi i w ich myśl dopuszczone do transportu surowca. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców rekomenduje w tym przypadku uczynienie jednym z kryteriów poziomu kapitału własnego przedsiębiorstwa, co pomoże uniknąć licznych ryzyk związanych z tworzeniem fikcyjnych podmiotów. To zobowiązanie ma na celu zabezpieczenie interesów obu stron i zapewnienie bezpieczeństwa transakcji oraz umożliwienie obrotu towarami.

Trusted Partners, w myśl schematu postulowanego mechanizmu, zostaliby zobowiązani do dalszego transportu i sprzedaży określonego wolumenu towarów poza granice Polski w określonym i ustalonym w polsko-ukraińskim porozumieniu terminie liczonym od daty zaimportowania surowca. Szczegółowe warunki, takie jak okresy czasowe, byłyby elastycznie dostosowywane w ramach wzajemnych rozmów. Obowiązek prowadzenia rejestru „Zaufanych Partnerów” spoczywać powinien na stronie polskiej, a sam wykaz musi zawierać listę firm spełniających ustalone wcześniej kryteria. Rejestr ten byłby dostępny publicznie, co miałyby zapewnić transparentność i zbudować zaufanie w procesie handlowym. Proponowany mechanizm *Trusted Partners* stanowi innowacyjne podejście do handlu artykułami rolno-spożywczymi, który łączy aspekty praktyczne i strategiczne dla obu stron.

W obszarze importu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy celem powinno być wprowadzenie systemu kwotowania napływu towarów (licencjonowanie eksportu Ukrainy). W naszej opinii, dla osiągnięcia efektywnej wymiany handlowej, wolumeny na import z Ukrainy powinny być uzgodnione w porozumieniu z przetwórcami krajowymi i oparte na ich gotowości do zwiększenia produkcji bez znaczącej zmiany wobec lokalnych dostawców rolnych. Tym samym ograniczenie wolumenu importowanych towarów nie utrudni krajowej produkcji, dla której towary z Ukrainy były istotnym komponentem i ograniczy ryzyko niestabilności rynkowej dla samych rolników. Ustalenie transparentnych, przewidywalnych limitów

importowych pomoże ułatwić planowanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Dopuszczenie, choć przy pewnych skonsultowanych z biznesem ograniczeniach, importu produktów z Ukrainy jest niezbędne w kontekście długofalowej polityki z krajem będących na ścieżce prowadzącej do akcesji do Unii Europejskiej.

Podjęcie działań mających na celu zracjonalizowanie wymiany handlowej między Polską a Ukrainą stanowi, w wieloletniej perspektywie, istotny komponent dla właściwego kierunku rozwoju krajowej gospodarki. W tym celu stworzyć należy długofalową „mapę drogową”, do której swoje aktywności dopasować będzie mógł biznes. Wszelkie nagłe i nieprzemyślane ruchy – co zdarzało się w niedalekiej przeszłości – są w tym kontekście niewskazane. Przewidywalność procesów pozwoli także uniknąć sytuacji z jakimi dziś mierzyć musimy się choćby na przejściach granicznych z Ukrainą. Wierzymy, że właściwe ułożenie współpracy handlowej z Ukrainą przyniesie pozytywne efekty zarówno dla naszych gospodarek, jak i dla stabilności i prosperowania regionu jako całości.